

Анна Віталіївна Підгаєцька
викладач кафедри іноземних мов

Уманського державного педагогічного університету ім. П. Г. Тичини
ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗГІДНО З

ПРИНЦИПАМИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ

Сучасні педагогічні реалії від вчителя з одного боку врахування етнокультурного чинника в педагогічному процесі, а з іншого – створення умов для пізнання культури та традицій інших народів. Тому світова співдружність взялася за розробку нової освітньої стратегії – соціокультурної освіти, що є калькою поняття “sociocultural education”, сформованого в західній культурі у 70-их роках ХХ ст. Соціокультурна освіта є відносно новою сферою наукового педагогічного вчення. У США цей термін з’явився у другій половині ХХ ст. як відповідь на вимоги покласти край расизму, дискримінації, нерівноправності та іншим видам насильства. В англійській мові термін “sociocultural education” (соціокультурна освіта) використовується багатьма дослідниками освіти у США, Канаді й Австралії.

Головною ідеєю та метою соціокультурної освіти є формування людини, здатної до активного співжиття в умовах багатонаціонального та полікультурного середовища, в якому основною цінністю є сама особистість, що розуміє інші культури, уміє жити у мирі та злагоді з людьми інших рас, національностей та вірувань. Автори концепції нової парадигми освіти серед основних якостей сучасного вчителя іноземної мови називають його креативність та інноваційність – здатність до подолання традиційності у процесі навчання іноземних мов.

Програма з англійської мови для університетів та інститутів мовного профілю протягом 5 років навчання передбачає розвиток професійно-педагогічної компетенції студентів. На заняттях з практики англійської мови у студентів повинні формуватися основи складників ССК. До них відносяться:

- загальнокультурна компетенція – фактичні знання про країни, мова яких вивчається, основні географічні, демографічні, політичні дані, знання про міста, організації, предмети, факти, дії в різних сферах життя;

- культурознавча компетенція – сукупність знань про країни, сукупність мовних одиниць: американізми, назви політичних реалій, суспільних громадських організацій, торгівельних марок, назв фірм, крамниць тощо;

- лінгвокультурознавча компетенція – вміння використовувати країнознавчі знання, знати особливості національної культури, специфіку вербальної та невербальної поведінки;

- соціальна компетенція – здібність вступати у комунікативні відносини з іншими людьми, орієнтуватися в ситуації та керувати нею.

Описуючи систему підготовки вчителя іноземної мови згідно з ССК можна виділити 7 професійних вмінь, які складають стрижень професійної культури:

✓ проєктивні – вміння спроектувати та спланувати будь-який вид роботи на уроці;

✓ адаптивні – вміння демонструвати учням специфіку іншої культури мовою, яка є доступною та зрозумілою для даного віку;

✓ організаційні – вміння організувати будь-який вид роботи на уроці;

✓ мотиваційні – вміння мотивувати учні до навчальної діяльності;

✓ комунікативні – вміння спілкуватись на уроці та вести його; на основі організаційних та комунікативних вмінь розпочинати і завершувати урок, давати домашнє завдання, оцінювати учнів так, як це робить вчитель в іншомовному класі;

✓ контролюючі – вміння здійснювати контроль за діяльністю учнів та самоконтроль;

✓ Пізнавальні – вміння вести дослідницьку діяльність;

Спеціальні професійно-методичні вміння передбачають групових та масових заходів, які традиційно проводяться у країні, мова якої вивчається.